A portrait of Željko Ivanek, a man with glasses, wearing a dark suit, white shirt, and dark tie. He is looking directly at the camera with a serious expression. The background is dark.

TELEVIZIJA JE IZBRALA MENE

Željko Ivanek -
tisti ameriški igralec, ob
katerem pozabljamo, da je v
bistvu slovenski.

Tina Bernik

ČE BI MED NAKLJUČNIMI MIMOIDOČIMI IZVEDLI ANKETO, V KATERI BI SPRAŠEVALI, KATEREMU OD SLOVENSkih IGRALCEV JE USPELO ČEZ LUŽO, MARSIKDO NE BI NITI POMISLIL NA 53-LETNEGA ŽELJKA IVANEKA, IGRALCA, KI JE V SLOVENIJI PREŽIVEL OSEM LET OTROŠTVA, DOKLER SE DRUŽINA NI DOKONČNO PRESELILA V AMERIKO. ŽELJKO IVANEK JE TISTI IGRALEC, KI GA – ČEPRAV JE OPAZNO ZAZNAMOVAL TUDI FILMSKA PLATNA – LAHKO ŽE VEČ LET REDNO SPREMLJAMO V USPEŠNIH AMERIŠKIH TELEVIZIJSKIH SERIJAH, V KATERIH NAJVEČKRAT IGRA POLITIKA ALI ODVETNIKA. TAKO JE TUDI Z NJEGOVIMI NAJNOVEJŠIMI VLOGAMI, PA NAJ GRE ZA IZJEMNO POPULARNO SERIJO TV-MREŽE HBO PRAVA KRI (TRUE BLOOD, 2008-), V KATERI IGRA VAMPIRSKEGA POLITIKA, ALI NOVO SERIJO TELEVIZIJE NBC THE EVENT (2010-), V KATERI JE SVETOVALEC AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA.

Potrebovali bi veliko prostora, da bi našteli vse serije, v katerih ste nastopili. Zakaj menite, da vas imajo producenti tako radi?

Domnevam, da sem uporaben tip človeka. V določenem trenutku sem postal bolj zaposlen, delo pa je prineslo še več dela. Sliši se zelo lepo, dokler se vsi ne odločijo, da so se te nagledali.

TV-serije izbirate zelo dobro, saj so bile skoraj vse nominirane za katero od nagrad, mnoge tudi za emmyja za najboljšo dramo. Kaj vpliva na vašo odločitev, ali boste pri seriji sodelovali ali ne?

Večinoma se ljudje ne spomnijo nekaterih ne tako dobrih stvari, ki sem jih naredil, saj včasih rad delam samo zato, da delam. Vedno se odzovem na kakovosten scenarij in nato na lik, včasih pa sem imel samo srečo, da sem poznal prave ljudi, na primer mojega prijatelja Toma Fontano, ki je ustvaril seriji *Homicide: Life on the Street* (1993–1999) in *Oz* (1997–2003).

V nekaterih serijah igrate sezono ali dve, nikoli pa vse. Ali kdaj želite preživeti do konca serije ali vam je bolje igrati v več serijah in manj časa?

Res je, zdaj sem mrtev v kar nekaj serijah. Skozi leta sem se v serijah večkrat vrnil, a vse do nadaljevanke *Nevarna igra* (*Damages*, 2007–) nisem bil del redne igralske zasedbe, pa še tu sem vedel, da bo moj lik živel le eno sezono. To ni bila stvar izbire, tako se je pač zgodilo, a bi rad bil stalni član zasedbe tako kot zdaj pri seriji *The Event* (2010–). Rad hodim na delo z občutkom pripadnosti.

Katera televizijska vloga je bila za vas najzahtevnejša in katera najbolj izpolnjujoča?

Odgovor na obe vprašanji bi bil verjetno *Nevarna igra*. Dokler nismo snemali tretje ali četrte epizode in dokler mi niso povedali, kako se bo razvila zgodba mojega lika, nisem niti vedel, kako pomemben bo moj lik za prvo sezono. Všeč mi je bilo vse v zvezi z njo: obrati in zapleti, notranji nemir mojega lika ter odnosa z likoma, ki sta ju igrala Glenn Close in Ted Danson.

Zakaj vas tako pogosto izberejo za igranje politikov ali odvetnikov? Tudi v Nevarni igri ste namreč igrali odvetnika.

Mislím, da v obleki zbujam določen vtis, in če to počneš dovolj pogosto, te ljudje začnejo povezovati s to podobo.

Kako je bilo delati z Glenn Close?

Zanimivo je bilo snemati scene z njo, ker jo je moj lik po eni strani oboževal, po drugi pa z njo tekmoval, obenem pa je imel najin odnos tudi predzgodovino. Bili smo zelo zadovoljna igralska zasedba, z Glenn Close pa je bilo vedno zabavno delati.

V seriji The Event imate vlogo svetovalca ameriškega predsednika, ki je v imenu varnosti pripravljen kršiti človekove pravice. Se strinjate s to pozicijo?

Ne, mislim pa, da je vprašanje zanimivo za gledalce. Ti naj razmislijo o tem, kaj bi naredili v podobnih situacijah, in o tem, kaj to pove o njih samih kot ljudeh in o nas kot družbi.

Kako se bo razvijal vaš lik v seriji The Event?

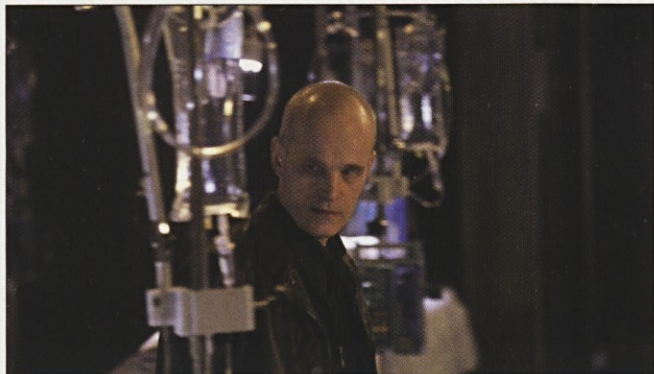
Doslej mi je bilo najbolj všeč, kako se v seriji razvija moj odnos s predsednikom. Začneva na precej nasprotnih bregovih, a sva kmalu prisiljena, da se zazreva vase in se vprašava o svojih motivih.

V katero smer se sploh razvija The Event? Bo šlo za znanstvenofantastično ali politično serijo ali bo kombinacija obojega?

Mislím, da je namen narediti zmes obojega, vendar pa je obenem odprtih toliko zgodb, da še sam ne vem, kako se bo vse skupaj izteklo.

Temnopoliti predsednik je bil verjetno ustvarjen po ameriškem predsedniku Baracku Obami ...

Pilot za serijo je bil v resnici napisan, preden je večina sploh slišala za Obamo, in najmanj dve leti prej, preden je bil izvoljen za predsednika. Lik predsednika je bil sprva zamišljen kot Latinoameričan, vendar pa so ga, ko so dobili priložnost, da za vlogo angažirajo Blaira Underwooda, spremenili v temnopoltega Američana kubanskega porekla.

Nevarna igra

Združene države so imele dva temnopolta predsednika tudi v seriji 24, kjer ste nastopili v drugi sezoni. Kaj so po vašem mnenju največje razlike med predsednikom, ki ga je v 24 igral Dennis Haysbert, in predsednikom iz serije The Event?

Ne bi znal odgovoriti, ker se ta druga serija še razvija. Zanimivo pa je to, da sta omenjena lika morala ponovno ovrednotiti svoja prepričanja, ko so bila njuna načela soočena z zelo krutimi in urgentnimi dogodki.

Kakšno je sicer vaše politično prepričanje?

Brez dvoma se nagibam levo.

Se aktivno vključujete v volitve, ste javno podprli katerega od kandidatov za predsednika?

Kar se politike tiče, se ne izpostavljam rad. Verjetno zato, ker se javno nasploh nerad izpostavljam.

Vas bomo videli tudi v naslednji sezoni serije Prava kri?

Igral sem v eni epizodi v prvi sezoni, moj lik pa se vrne tudi v tretji sezoni, da bi izvedeli več, pa ostanite pri zaslonih.

Zakaj je po vašem Prava kri tako priljubljena?

To vprašanje sem slišal že velikokrat in težko najdem dober odgovor. Brez dvoma je dobro narejena in ima odlične like, a se zdi, da je njena priljubljenost šla veliko dlje od tega.

Vampirji tudi sicer postajajo vedno bolj popularni. Bi lahko bila glavni vzrok filmska saga Somrak?

Prava kri je bila predvajana, preden je v kinematografe prišel Somrak (Twilight, 2008, Catherine Hardwicke). Vampirji enostavno nikoli niso prišli iz mode. Mogoče gre za naš strah pred umrljivostjo.

Še vedno igrate na Broadwayu?

Ljubim gledališče, a trenutno nimam načrtov, da bi nastopil v kakšni predstavi. Vsaj do aprila bom namreč snemal *The Event*.

Tamkajšnja gledališča imajo menda težave s prodajo vstopnic, potem ko zvezdniški igralci zapustijo predstavo in jih zamenjajo z neznanim obrazom ...

Ekonomijo komercialnih gledališč zenejo zvezde, tako kot filme. Stroški so visoki in producenti hočejo neko vrsto

Morilca na kolektivca

zagotovila, da bodo imeli publiko. Vedno upaš, da bodo dobre predstave uspele same od sebe, ampak ne deluje vedno tako. Ne vem, kaj bi bila prava rešitev.

Bodo zvezdniški igralci pomagali gledališčem ali se jim lahko to dolgoročno maščuje?

Mislím, da je vse, kar ljudi spravi v gledališče, dobro, po drugi strani pa ni dobro, če ljudje hodijo v gledališče samo zato, ker v predstavi igrajo zvezdniki.

Po letu 2002 ste v filmih igrali veliko manj kot prej. Kaj se je zgodilo?

Na televiziji sem imel vedno več dela, poleg tega pa Holivud snema vedno manj resnih filmov in vedno več raznih nadaljevanj ter filmov po stripovskih predlogah. Zdi se, kot da je v filmih zame vedno manj vlog.

Sodelovali ste tudi z Larsom von Trierjem. Kakšna je bila ta izkušnja?

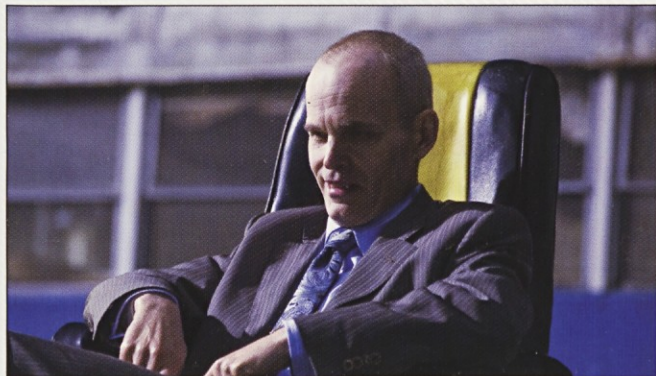
Z njim sem zelo rad delal. Igral sem v treh njegovih filmih, *Plesalka v temi* (Dancer in the Dark, 2000), *Dogville* (2003) in *Manderlay* (2005), kar pomeni, da me je verjetno vsaj malo imel rad tudi on. Njegov način dela je popolnoma drugačen od drugih, s katerimi sem sodeloval. Vedno je šlo za zelo intimno in intenzivno izkušnjo, ker je ponavadi vedno sam vodil kamero in zraven ni bilo nikogar iz ekipe.

Imeli ste manjše vloge v filmih, kot so Hannibal (Hannibal, 2001, Ridley Scott), Prevara (The Hoax, 2006, Lasse Hallström) in Morilca na kolektivca (In Bruges, 2008, Martin McDonagh). Ste kdaj želeli zapustiti televizijo in nadaljevati kariero v filmskem svetu?

V filmu *Morilca na kolektivca* sem igral le zato, ker sem leto prej nastopil v predstavi z Martinom McDonaghom in sva postala prijatelja. Na splošno sem dobival boljše vloge na televiziji kot v filmih. Nisem tako izbiren – grem tja, kjer me hočejo. V resnici je televizija izbrala mene.

Ste kdaj zavrnil vlogo v filmu ali TV-seriji, ki je potem postala hit?

Ne. Včasih nisem šel na avdicije za serije, ki so potem postale uspešne, vendar ponavadi nisem šel zato, ker sem si mislil, da nisem pravi za vlogo.

Prava kri

Zakaj lahko vidimo na televiziji veliko dobrih igralcev, ki za svoje vloge v TV-serijah nenehno prejemajo nagrade, a nimajo kariere na velikem platnu?

Televizija in film sta si v marsičem različna, vendar pa meje med njima postajajo manj ostre, kot so bile. Zdaj imate tako filmske zvezdnike, ki so začeli na televiziji, kot je na primer George Clooney, pa tudi veliko filmskih igralcev, ki imajo zanimive vloge na televiziji. Igralci gredo pač tja, kjer so priložnosti.

Bi se strinjali, da kakovost televizijskih serij iz leta v leto raste?

Dandanes je na televiziji res veliko dobrih izdelkov in dobrega pisanja: *Nevarna igra*, *Prava kri*, *Velika ljubezen*, *Oglaševalci* ...

Bi lahko rekli, da TV-serije ne bi bile tu, kjer so, če ne bi bilo TV-mrež HBO in Showtime?

Oba kanala imata veliko zaslug pri renesansi enournih dramskih serij, ki se je zgodila v zadnjih letih, in na srečo vedno več kabelskih programov sledi njenemu zgledu.

Za Američane nimate enostavnega imena. Ste ga kdaj želeli spremeniti?

Ne, nikoli. Mislim tudi, da ime na koncu nima veliko z uspehom.

Bi se, če bi dlje časa živeli v Sloveniji, lahko popolnoma znebili naglasa?

Naglasa se je v določeni starosti zelo težko znebiti, po drugi strani pa ta na primer ni škodoval Arnoldu Schwarzeneggerju. Ali pa poglejte nekoga, kot je Alexander Skarsgård iz *Prave krvi*, pri katerem ni niti sledu o naglasu in lahko igra katerokoli ameriško vlogo, ki jo želi.

Ali poznate igralce iz držav nekdanje Jugoslavije, je v zadnjem času kateri od njih pritegnil vašo pozornost?

Na žalost ne vidim dovolj filmov iz te regije, zato še vedno bolj poznam igralce starejše generacije, vendar pa je na tem območju veliko talenta.

The Event

Slišala sem, da pogosto obiskujete Slovenijo. Vas ljudje tu prepoznajo?

Zadnje čase pridem skoraj vsako leto vsaj za nekaj dni. Pred nekaj meseci sem v restavraciji na Bledu opazil, da ljudje pri sosednji mizi šepetajo o meni, nato pa so si začeli podajati mobilni telefon z mojo fotografijo z emmyjev, ki so jo našli na spletu. A takšne stvari se ne dogajajo pogosto.

Kateri kraji v Sloveniji so vam najbolj všeč?

Vedno obiščem Ljubljano, Bled in Bohinj, včasih pa tudi Piran. Še vedno pa rad raziskujem tudi kraje, ki jih ne poznam.

Kateri del Ljubljane vam je najljubši in v katero restavracijo najraje zaidete?

Rad imam središče mesta, sploh Miklošičevo ulico, ki preide na Prešernov trg, ter Tromostovje in pot ob Ljubljani. Običajno poskusim obiskati tudi Tivoli oziroma restavracijo Pod Rožnikom, ker me vedno spomni na čase, ko je v Ljubljani živela moja družina.

Še znate slovensko?

Govorim slovensko, a sem veliko besed pozabil, pa tudi moja slovnica ni najboljša. Večinoma lahko govorim slovensko samo s svojim bratom, zato nimam dovolj prakse. Včasih se počutim omejenega v tem, kar bi rad povedal, ker se je moje besedišče tako skrčilo.

Če bi vam ponudili vlogo v slovenskem filmu, bi bili pripravljeni znižati honorar, če bi se vam zdelo, da bi lahko šlo za dober film?

V Sloveniji sem delal samo enkrat, in sicer pred leti s Karpom Godino (*Umetni raj*, 1990, op.a.), ki sem ga videl ravno pred kratkim na univerzi Stanford v Kaliforniji. Rad bi delal v katerikoli od držav nekdanje Jugoslavije, vendar imate tako veliko dobrih igralcev, ki obvladajo jezik, da se bojim, da moje možnosti niso zelo velike ...

Serija *The Event* se po zimskem premoru vrača na program NBC 7. marca 2011.